గౌరవనీయ న్యాయమూర్తి శ్రీ కె. సురేందర్

క్రిమినల్ అప్పీల్ నెం.619/2010

తీర్పు:

ఈ క్రిమినల్ అప్పీల్‌ను, అప్పీలుదారు/ నిందితుడు, నిజామాబాద్ లోని కామారెడ్డి VI అదనపు సెషన్స్ జడ్జి (ఫాస్ట్ ట్రాక్ కోర్టు), SC.నెం.43/2007 లో, 11.12.2009 వ తేదీన ఇచ్చిన తీర్పు ద్వారా భారతీయ శిక్షాస్మృతిలోని సెక్షన్ 376(2)(f) ప్రకారం విధించిన శిక్షకు వ్యతిరేకంగా దాఖలు చేశారు.

2. అప్పీలుదారు/నిందితుడి తరపున న్యాయవాది మరియు ప్రతివాది రాష్ట్రం తరపున అదనపు పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ la

ల వాదనలు విన్నాము.

3. సంక్షిప్తంగా, అభియోగ పక్షం కేసు ఏమిటంటే, 15.05.2006 తేదీన మధ్యాహ్నం సుమారు 2.30 గంటల సమయంలో, PW5 గా విచారించబడిన బాధిత బాలిక, PW2 మరియు PW4లతో కలిసి ఇంటి ముందు ఆడుకుంటున్న సమయంలో, అప్పీలుదారు ఆమెను మరియు PW2ను మామిడిపండ్లు ఇస్తానని చెప్పి తీసుకెళ్లినట్లు ఆరోపణ ఉంది. బాధిత బాలిక-PW5 తల్లి అయిన PW1, ఆమె కోసం వెతికింది. PW3, PW2 మరియు PW5 ఏడుస్తుండగా చూసి వారిని గ్రామానికి తీసుకువచ్చారు. విచారణ సందర్భంగా, PW5-బాధిత బాలిక తెలిపిన మేరకు, ఒక అపరిచిత వ్యక్తి మామిడిపండ్లు ఇస్తానని చెప్పి, సికిల్‌పై PW2తో కలిసి తీసుకెళ్లి, తనపై అత్యాచారం చేశాడని పేర్కొంది. PW5-బాధిత బాలిక అందించిన సమాచారం ఆధారంగా, Ex.P1-ఫిర్యాదు కామారెడ్డి పోలీసులకు అందజేయబడింది. అదే నమోదు చేయబడింది మరియు దర్యాప్తు పూర్తయిన తర్వాత, పోలీసులు భారతీయ శిక్షాస్మృతి సెక్షన్ 376(2)(f) ప్రకారం అభియోగపత్రాన్ని దాఖలు చేశారు.

4. విచారణ సందర్భంగా, సెషన్స్ కోర్టు గౌరవనీయ న్యాయమూర్తి PWs.1 నుండి 9 వరకు సాక్షులను విచారించారు మరియు అభియోగ పక్షం తరపున Exs.P1 నుండి P11 వరకు పత్రాలను నమోదు చేశారు.

5. PW1, PW5 నానమ్మ (grand mother) కు సోదరి. ఆమె ప్రకారం, పిల్లలు ఇంటి ముందు ఆడుకుంటుండగా, వారు కనిపించకపోవడంతో ఆమె వెతకడానికి వెళ్లింది. అదే గ్రామానికి చెందిన

PW3, PW2 మరియు PW5 కోసం వెతికారు మరియు PW5 పొదల దగ్గర ఏడుస్తూ ఉన్నట్లు గమనించారు. ఆమె వ్యక్తిగత భాగాల నుంచి రక్తస్రావం జరుగుతున్నది. అనంతరం, PW3, PW2 మరియు PW5ను తిరిగి ఇంటికి తీసుకువచ్చా . PW5-బాధిత బాలిక తెలిపిన ప్రకారం, ఒక తెలియని వ్యక్తి మామిడిపండ్లు ఇస్తానని చెప్పి, తనను మరియు PW2ను తీసుకెళ్లాడు. అనంతరం, PW5ను పొదల వెనుకకు తీసుకెళ్లి, కొట్టి అత్యాచారం చేశాడు. ఘటన జరిగిన సమయంలో, పిల్లలైన PW2, PW4, మరియు PW5 వయస్సులు వరుసగా 5 సంవత్సరాలు, 7 సంవత్సరాలు మరియు 8 సంవత్సరాలు. ఆ ముగ్గురు సాక్షులు, బాధిత బాలిక-PW5 సహా, నిందితుడిని గుర్తించారు. PW5 తెలిపిన మేరకు, నిందితుడు ఆమె నోటిని మూసివేసి బలవంతంగా పొదల వెనుకకు తీసుకెళ్లాడు.

6. గౌరవనీయ సెషన్స్ జడ్జి, PWs.2 మరియు 5 యొక్క సాక్ష్యాలను, అలాగే బాధిత బాలిక గాయాలతో కనిపించిందని తెలిపిన వైద్యుడు-PW7 యొక్క సాక్ష్యాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకున్నారు. యోని స్మేర్ మరియు యోని స్వాబ్‌లను రసాయన పరీక్ష కోసం పంపించారు. FSL నివేదిక ప్రకారం, ఫలితాలు ఈ విధంగా ఉన్నాయి:

(a) లేబియా మజోరాపై 2x1 సెం.మీ పరిమాణంలోని గీత గాయం (అబ్రేషన్).

(b) కన్నెపొర చినిగిపోయింది.

(c) వెనుక యోని గోడ చీలిక సుమారు 3x2x1/2 సెం.మీ. ఉంది.

FSL నివేదిక Ex.P3 ప్రకారం, బాధితురాలి దుస్తులపై మానవ రక్తం కనుగొనబడింది. అయితే, వీర్యం మరియు శుక్రకణాలు లభించలేదు. FSL నివేదిక ఆధారంగా, PW7 తన అభిప్రాయంలో, అత్యాచారం జరగలేదని తాను చెప్పలేనని వెల్లడించారు.

7. గౌరవనీయ సెషన్స్ జడ్జి, అభియోగ పక్ష వాదనను నమ్మి, నిందితుడికి శిక్ష విధించారు.

8. నిందితు /అప్పీలుదారు తరపున హాజరైన గౌరవనీయ న్యాయవాది కింది అంశాలను ప్రస్తావించారు.

1) అప్పీలుదారు 17 రోజుల తర్వాత అరెస్టు చేయబడ్డాడు, అప్పటికి అతను మరొక కేసులో పట్టుబడ్డాడు. అతన్ని పట్టుకున్న PW6 కూడా కూలీ, అప్పీలుదారుకి తెలియని వ్యక్తి.

2) PW6 యొక్క సాక్ష్యాన్ని ఆధారంగా చేసుకొని, అప్పీలుదారు గతంలో బతుకమ్మ కుంట వద్ద ఒక బాలికపై అత్యాచారం చేశానని అంగీకరించాడని పేర్కొన్నారు. దీనిపై, అతన్ని పోలీసులకు అప్పగించి, ప్రస్తుత కేసులో నిందితుడిగా చేర్చారు.

3) PW6 అపరిచిత వ్యక్తి కావడంతో, అతని వద్ద చేసిన అంగీకారాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకోవడం సాధ్యం కాదు మరియు అది సాక్ష్యాధారాల చట్టం (Evidence Act) యొక్క సెక్షన్ 24 పరిధిలోకి రాదు.

4) PWs.2 మరియు 4 సాక్షుల పెట్టెలోకి ప్రవేశించడానికి ముందు వారికి శిక్షణ ఇచ్చారని మరియు నిందితుడిని కోర్టు బయట పోలీసులు చూపించారు అని ప్రత్యేకంగా పేర్కొన్నారు, అందువల్ల, గుర్తింపు సంబంధిత సాక్ష్యాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకోలేము.

5) PW5పై అత్యాచారం చేసిన వ్యక్తిని గుర్తించేందుకు పోలీసులు ఎటువంటి టెస్ట్ ఐడెంటిఫికేషన్ పరేడ్ నిర్వహించలేదు.

6) అప్పీలుదారుని తొలిసారి కోర్టులో, విచారణ సందర్భంగా మూడు సంవత్సరాల తర్వాత గుర్తించారు, అది పూర్తిగా నమ్మశక్యంగా లేదు.

9. ఈ పరిస్థితుల్లో, అప్పీలుదారు తరపున హాజరైన గౌరవనీయ న్యాయవాది అభియోగ పక్షం ఈ నేరాన్ని నిందితుడే చేసినట్టు నిరూపించడంలో విఫలమైందని మరియు విధించిన శిక్షను రద్దు చేయాలని వినతిని సమర్పించారు.

10. గౌరవనీయ అదనపు పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ వాదన ప్రకారం, 8 సంవత్సరాల బాలికపై అత్యాచారం చేసిన అప్పీలుదారుపై అభియోగాలు మోపినట్లు పేర్కొన్నారు. అటువంటి సందర్భాల్లో, బాధితులకు నేరస్తుడి గురించి స్పష్టమైన జ్ఞాపకం ఉంటుందని తెలిపారు. కోర్టు ముందు ఇచ్చిన తన సాక్ష్యంలో, బాధిత బాలిక నిందితుడే తనను తీసుకెళ్లి అత్యాచారం చేశాడని స్పష్టంగా తెలిపిందని ప్రాసిక్యూషన్ వాదించింది. సాక్షి PW2 కూడా అప్పీలుదారు తనను సైకిల్‌పై తీసుకెళ్లిన విషయాన్ని తన సాక్ష్యంలో పేర్కొన్నారు. తద్వారా PW5 యొక్క సాక్ష్యాన్ని సమర్థిస్తోంది. అదే విధంగా, PW4 కూడా అప్పీలుదారే PWs.2 మరియు 5 ను తీసుకెళ్లిన వ్యక్తిగా గుర్తించారు. ఈ పరిస్థితుల్లో, నేరంలో నిందితుడి నేర సంబంధాన్ని నిర్ధారించే ప్రత్యక్ష సాక్ష్యాలు ఉన్నందున, అప్పీల్‌ను కొట్టివేయాల్సిన అవసరం ఉంది.

11. ప్రస్తుత అప్పీల్‌లో పరిశీలనకు వచ్చే ప్రధాన ప్రశ్న ఏమిటంటే, మూడు సంవత్సరాలకు పైగా గడిచిన తర్వాత కోర్టులో తొలిసారిగా నిందితుడిని గుర్తించడం, పరీక్ష గుర్తింపు పరేడ్ లేకుండా చెల్లుబాటు అయ్యే గుర్తింపుగా పరిగణించాలా లేదా?

12. సంఘటన 15.05.2006 న జరిగింది, అయితే సాక్షులు PWs.2, 3 మరియు 5 ను 10.11.2009 న విచారించారు, అంటే సంఘటన జరిగిన మూడు సంవత్సరాల తర్వాత. నిందితుడిని పోలీసులు 02.06.2006 న అరెస్ట్ చేశారు. PW9 తెలిపిన ప్రకారం, క్రైమ్ నం.148/2006 కింద IPC సెక్షన్ 363 ప్రకారం, రాహుల్ అనే వ్యక్తిని తీసుకెళ్తుండగా నిందితుడు రెడ్ హ్యాండెడ్‌గా పట్టుబడిన సమయంలో, PW6 మరియు మరో వ్యక్తి అతడిని పోలీస్ స్టేషన్‌కు తీసుకువచ్చారు.

13. PW6 దెబ్బలు కొట్టిన కారణంగా, అప్పీలుదారు గతంలో బతుకమ్మకుంటలో అత్యాచారం చేసినట్లు PW6 వద్ద ఒప్పుకున్నాడని ప్రాసిక్యూషన్ వాదిస్తుంది. అనుమానాస్పదంగా రాహుల్ అనే వ్యక్తిని తీసుకెళ్లడానికి ప్రయత్నించాడని భావించి, PW6 రోడ్డుపై నిందితుడిని కొట్టిన విషయం కూడా స్పష్టంగా ఉంది. అంతేకాకుండా, PW6కి అప్పీలుదారుతో ఎటువంటి సంబంధం లేదు.

14. 02.06.2006 న నిందితుడిని అదుపులోకి తీసుకున్న తర్వాత, పరీక్ష గుర్తింపు పరేడ్ (Test Identification Parade) ఎందుకు నిర్వహించలేదు అనే అంశంపై అభియోగపక్షం ఎటువంటి వివరణ ఇవ్వలేదు. PW1-ఫిర్యాదుదారు మరియు బాధిత బాలిక-PW5 ఇద్దరూ, ఆ అత్యాచారం ఒక అపరిచిత వ్యక్తి చేశాడని స్పష్టంగా పేర్కొన్నారు. ఆ నేపథ్యంలో, 8 ఏళ్ల చిన్నారిపై అత్యాచారం చేసిన నేరస్తుడిని గుర్తించడం పోలీసుల ప్రధాన బాధ్యతగా ఉంది. అయితే, గుర్తింపు పరేడ్ ప్రక్రియ ఎందుకు చేపట్టలేదు అనే విషయంపై ఎటువంటి కారణాలు చెప్పలేదు.

15. బాలిక వయసు సుమారు 8 సంవత్సరాలు మరియు PWs.2 మరియు 5 యొక్క అంగీకార ప్రకారం, కోర్టులో ఏమి చెప్పాలి అనే విషయాన్ని పోలీసులు నేర్పించారని, అలాగే నిందితుడిని కోర్టులో చూపించారని చెప్పారు. నేరం తీవ్రమైనదైనా, కోర్టులు అలాంటి నేరాల తీవ్రత లేదా గంభీరత వల్ల ప్రభావితమవకూడదు.

16. ఒక క్రిమినల్ కేసులో, నేరాన్ని అన్ని అనుమానాలకు అతీతంగా నిరూపించే బాధ్యత ఎప్పుడూ అభియోగపక్షంపై ఉంటుంది. అప్పీలుదారు అపరిచిత వ్యక్తి అనే నిర్దిష్ట కేసు కాబట్టి, సంఘటన జరిగినప్పుడు 8 సంవత్సరాల వయస్సు ఉన్న బాధిత బాలిక దాదాపు 3½ సంవత్సరాల వ్యవధి తర్వాత

అప్పీలుదారు గుర్తింపు సరైనదా అనే విషయంలో ఏమైనా సందేహాన్ని కలిగిస్తుంది. ప్రస్తుత కేసులో, నిందితుడు అపరిచిత వ్యక్తి కావడంతో, అలాగే సాక్షులెవరూ నిందితుడి వివరణాత్మక వివరాలను ఇవ్వకపోవడంతో, పరీక్ష గుర్తింపు పరేడ్ (Test Identification Parade) నిర్వహించాల్సిన అవసరం ఉండేది. ఫిర్యాదు మరియు పోలీసులకు ఇచ్చిన ప్రకటనల్లో నిందితుడిని ఎలాంటి విధానంలోనూ వివరించలేదు కనుక, పరీక్ష గుర్తింపు పరేడ్ మరింత అవసరమైంది. ఈ కేసులో, 3½ సంవత్సరాల తరువాత తొలిసారిగా నిందితుని గుర్తించడం, అదీ నిందితుడిని కోర్టు ప్రాంగణంలో పోలీసులు చూపించడంతో పాటు సాక్షులను నడిపించినట్టు అంగీకరించబడిన సందర్భంలో, నిందితుడి గుర్తింపు సరిగా ఉందనే విషయంపై తీవ్రమైన అనుమానం కలుగుతోంది.

17. గౌరవనీయమైన సుప్రీంకోర్టు *అమ్రిక్ సింగ్ వర్సెస్ పంజాబ్ రాష్ట్రం*(2022 Live Law (SC) 582) కేసులో ప్రకటించిన తీర్పులో, పరీక్ష గుర్తింపు పరేడ్ నిర్వహించబడనప్పుడు, ఫిర్యాదు లేదా ఎఫ్ఐఆర్‌లోని ప్రాథమిక వివరాలు ప్రధాన పాత్ర పోషిస్తాయని పేర్కొంది. ఫిర్యాదు లేదా ఎఫ్ఐఆర్‌లో నిందితుని గుర్తింపు లేదా వివరాలు ఇవ్వబడకపోతే, మరియు సాక్షి తన సాక్ష్యానికి సమయంలో మొదటిసారిగా కోర్టులోనే నిందితుడిని గుర్తిస్తే, అది నమ్మదగినదిగా లేక న్యాయసమ్మతంగా ఉండదని, కేవలం కోర్టులో ఇచ్చిన గుర్తింపుపై మాత్రమే నిందితుడిని శిక్షించడం సురక్షితం కాదని స్పష్టం చేసింది.

18. మొత్తం అభియోగపక్షం కేసు P.W.6 కు అప్పీలుదారు ఇచ్చిన అంగీకార వాగ్మూలం పై ఆధారపడి ఉంది, అయితే P.W.6 నిందితుడిని కొట్టినట్లు ఉంది. అప్పీలుదారు P.W.6కు ఇచ్చిన ఆ వాగ్మూలం చాలా అసంభవంగా కనిపిస్తోంది. ఇంకా, ఆ ప్రకటన అదనపు న్యాయపరమైన ఒప్పుకోలు అని చెప్పడానికి P.W.6 యొక్క సాక్ష్యాలపై ఆధారపడటానికి సాక్ష్యాధారాల చట్టంలోని సెక్షన్ 24 కింద ఉన్న అవసరాన్ని అటువంటి ప్రకటన నెరవేర్చదు. మొదటగా, కోర్టు వెలుపల ఇచ్చిన అంగీకార వాగ్మూలం (extra judicial confession) ఒక బలహీనమైన సాక్ష్యంగా పరిగణించబడుతుంది. రెండవది, ఆ అంగీకార వాగ్మూలం ఇవ్వబడిన తీరు, పరిస్థితులు కూడా అత్యంత అనుమానాస్పదంగా, అసంభవంగా ఉన్నాయి. నిందితుడు మరియు P.W.6 మధ్య గొడవ జరిగిందని స్పష్టంగా ఉన్న సమయంలో, నిందితుడు ఒక కూలీ అయిన P.W.6కు అంగీకార వాగ్మూలం చేయాల్సిన అవసరం ఏముంటుంది?

19. సర్వోన్నత న్యాయస్థానం యొక్క గౌరవనీయ పూర్తి ధర్మాసనం **రాహుల్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ ఢిల్లీ**((2023) 1 SCC 83) కేసులోని పేరా–42 లో ఈ క్రింది విధంగా తీర్పునిచ్చింది;

> *"నిందితుడు తీవ్రమైన నేరంలో పాల్పడినప్పటికీ, శిక్షించబడకపోయినా లేదా నిర్దోషిగా ప్రకటించబడినా, సమాజానికి సమగ్రంగా మరియు బాధితుడి కుటుంబానికి ప్రత్యేకంగా బాధ మరియు నిరాశ కలిగించవచ్చు. అయితే, న్యాయవ్యవస్థ నిందితుడిని నైతిక నమ్మకం లేదా కేవలం అనుమానాల ఆధారంగా శిక్షించడానికి అనుమతించదు. ఏదైనా తీర్పుపై అభియోగం లేదా విమర్శ ఎదురవుతుందనే భయంతోనే దోషిగా ప్రకటించరాదు. ప్రతి కేసును ఎటువంటి బాహ్య నైతిక ఒత్తిళ్లు లేదా ఇతర ప్రభావాలు ఉండకుండా పూర్తిగా దాని యోగ్యతల ఆధారంగా మరియు న్యాయ నియమాల ప్రకారం మాత్రమే నిర్ణయించాలి."*

20. ప్రస్తుతం ఉన్న కేసులో, ముందుగా చర్చించినట్లుగా, దాదాపు 3 ½ సంవత్సరాల తర్వాత గుర్తింపు విషయంలో అనేక అనుమానాలు ఉన్నాయి. దీనికి తోడు, పోలీసుల నిర్లక్ష్య వైఖరి స్పష్టంగా కనిపిస్తోంది. వారు న్యాయ నిబంధనలకు అనుగుణంగా దర్యాప్తును ముగించేందుకు అవసరమైన చర్యలు తీసుకోకుండా, నిందితుని గుర్తింపును అనుమానాలకు తావు లేకుండా నిర్ధారించడంలో విఫలమయ్యారు. ప్రాసిక్యూషన్ నిందితుడిని పట్టుకున్న సమయంలో అతడిని నేరస్తుడిగా గుర్తించేందుకు పోలీసులు ఎటువంటి చర్యలు ఎందుకు తీసుకోలేదో కారణాలను ఇవ్వలేదు. ఆ చర్య తీవ్రమైనదైనప్పటికీ, అప్పీలుదారుని నేరస్తునిగా గుర్తింపును నిర్ధారించడానికి పోలీసుల నిర్లక్ష్యం స్పష్టంగా కనిపిస్తోంది. అదనంగా, అప్పీలుదారు అరెస్టు గురించి ప్రాసిక్యూషన్ అందించిన కథనం విశ్వసనీయంగా లేకపోవడంతో, ఈ న్యాయస్థానానికి నిందితుడికి అనుమాన సూచన ప్రయోజనం కల్పించడమే ఒక్కటే మార్గంగా ఉంది.

21. క్రిమినల్ అప్పీల్ అనుమతించబడింది, నిజామాబాద్ జిల్లా కామారెడ్డిలోని VI అదనపు సెషన్స్ జడ్జి (ఫాస్ట్ ట్రాక్ కోర్ట్) ద్వారా 11.12.2009న SC.నెం.43/2007లో భారతీయ శిక్షాస్మృతిలోని సెక్షన్ 376(2)(f) ప్రకారం శిక్ష విధించిన తీర్పు రద్దు చేయబడింది. తద్వారా, అప్పీలుదారును నిర్దోషిగా ప్రకటించబడ్డాడు. అప్పీలుదారు ఇప్పటికే బెయిల్‌పై ఉన్నందున, అతని బెయిల్ బాండ్‌లు రద్దు చేయబడినవి.

ఈ క్రిమినల్ అప్పీల్‌లో ఏవైనా ఇతర వ్యాజ్యాలు పెండింగ్‌లో ఉంటే, అవి మూసివేయబడినట్లుగా పరిగణించబడతాయి.

____

కె. సురేందర్, న్యాయమూర్తి

తేదీ: 20.06.2023

అనువాదకులు: ARK
అనువదించిన ఆంగ్ల పేజీల సంఖ్య: 13